

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

" 09 " 09 2021 р.

О. Власенко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту
та економіки

" 09 " 09 2021 р.

Ю. Ремига

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІМІДЖ ЛІДЕРА. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ

(цифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

Київ – 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі навчальних планів №0736/21-01, №0736з/21-02, №073п/21-03, №073пз/21-04, схвалених на засіданні Вченої ради університету (протокол №7 від 01.07.2021 р.).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завідувач кафедри менеджменту та економіки,
кандидат економічних наук, доцент

 Ю. Ремига

Старший викладач
кафедри менеджменту та економіки

 Л. Дроздова

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та економіки, протокол № 8 від «02» 09 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

 Ю. Ремига

Гарант ОП

 Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Навчальна дисципліна спрямована на підготовку бакалаврів до формування активної життєвої позиції, розвиток методологічної культури в сфері управлінської діяльності, оволодіння необхідним обсягом знань і навичок в області лідерства й партнерства в бізнесі, формуванню наукового світогляду й уявлення про особливості лідерства й партнерства в бізнесі. Матеріали дисципліни спрямовані на ілюстрацію того, як знання особливостей типів, інструментів лідерства та забезпечення тривалого ділового партнерства з різними економічними суб'єктами стають потужним інструментом забезпечення ефективної діяльності керівника.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Вибіркова</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		14 год.	2 год.
		Практичні	
14 год.	4 год.		
Тижневе навантаження: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,4	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
		62 год.	84 год.
		Вид контролю:	
		<u>залік</u>	<u>залік</u>

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, типи, інструменти лідерства та забезпечення тривалого ділового партнерства у підприємницькій діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Імідж лідера. Гендерні особливості» базується на знаннях таких дисциплін, як «Менеджмент», «Управління персоналом», «Самоменеджмент».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» є формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення тривалого ділового партнерства в підприємницькій діяльності.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» є:

- засвоєння теоретичних та методичних основ стандартизації та сертифікації продукції, робіт і послуг;
- оволодіння основними поняттями й концепціями теорії лідерства;
- визначати переваги та загрози лідерської поведінки в підприємницькій діяльності;
- ознайомлення із структурою образу лідера;
- сформуванню у студентів імідж керівника-лідера та ознайомити з основними його складовими характеристиками;
- засвоєння гендерних аспектів лідерства;
- формування системного уявлення про лідерство в підприємницькій діяльності.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	<p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>
--------------------------------------	---

Результати навчання:

Після опанування дисципліни студент повинен

знати:

- про сутності лідерства, історії розвитку відповідних теорій їх перевагах і недоліках;
- особливості різних стилів лідерства;
- передумови ефективного лідерського впливу;
- про основні етапи формування команди;
- ціннісні, критеріальні, гендерні та поведінкові переваги партнера у діловому спілкуванні;
- процеси внутрішньої динаміки команди при переході від одного етапу розвитку до іншого;

уміти:

- самостійно здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в організації;
- самостійно обирати ефективні методи та прийоми управлінського впливу;
- самостійно формувати власний імідж шляхом цілеспрямованого використання мовної культури, культури зовнішності, невербальних засобів, аксесуарів;
- самостійно визначати свій стиль лідерства, ідентифікувати й намітити план розвитку свого стилю керування командою;
- самостійно визначати готовність колективу до формування команд;
- самостійно визначати сфери спільних інтересів та цінності для побудови ефективних партнерських стосунків;
- самостійно здійснювати оцінку ділових партнерів;

- самостійно формувати та підтримувати довіру бізнес-партнерів;
- самостійно вести дискусію й управляти аудиторією, уникати логічних помилок у суперечці й дискусії;
- самостійно здійснювати ділові переговори з урахуванням особливостей комунікаційної ситуації, етичних вимог та психологічних закономірностей переговорного процесу;
- самостійно визначати заходи щодо підготовки публічного виступу;
- самостійно здійснювати презентацію ділової інформації.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» відводиться 90 години 3 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ІМІДЖ ЛІДЕРА У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Проблема лідерства у підприємницькій діяльності

Сутність підприємництва та його види. Феномен "лідерство": поняття й сутність. Функції лідера, його особистісні характеристики. Організаційне лідерство.

Тема 2. Теорії лідерства

Еволюція теорії лідерства. Зарубіжні теорії лідерства.

Тема 3. Джерела, види та інструменти влади

Визначення й природа влади. Джерела індивідуальної влади. Використання влади при прийнятті стратегічних рішень. Потреба в досягненні й потреба у владі.

Тема 4. Лідерство як груповий процес

Поняття групи. Класифікація груп. Поняття про групову динаміку. Сутність та специфіка процесу прийняття групового рішення.

Тема 5. Імідж лідера.

Структура образу лідера. Імідж керівника-лідера та його складові. Гендерні аспекти лідерства.

Тема 6. Формування команд і робота в командах

Стратегія формування керівником управлінської команди. Індивідуальний стиль формування управлінської команди. Фактори, що зумовлюють стиль та стратегію командоутворення.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства

Причини й умови розвитку партнерства в діловому світі. Порівняльні характеристики й категорії ділових партнерів. Фактори надійності ділових відносин.

Тема 8. Довіра в колективі як основа ділового партнерства

Довіра як ключовий фактор ефективності ділового партнерства. Фактори довіри. Ознаки обману: вербальні й невербальні.

Тема 9. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління

Визначення сутності та змісту комунікації в організації. Комунікація як структура організації. Структура комунікаційного процесу, його змістовні елементи.

Тема 10. Форми гендерного впливу на партнерів по спілкуванню.

Неімперативні та імперативні форми впливу. Гендерні прийоми впливу при спілкуванні. Психологічні прийоми впливу на партнерів по спілкуванню. Сприйняття та оцінка партнерів по спілкуванню один одного.

Тема 11. Організаційно-психологічні основи переговорного процесу

Підготовка концепції та сценарію переговорів. Морально-психологічна підготовка членів робочої групи до переговорного процесу. Гендерна підготовка членів робочої групи до переговорного процесу.

Тема 12. Презентація як інструмент формування спільності бачення у бізнесі

Роль та сутність презентації у бізнесі. Структура презентації. Принципи оформлення слайдів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. ІМІДЖ ЛІДЕРА У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 1. Проблема лідерства у підприємницькій діяльності	6	1	-	-	-	5	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Теорії лідерства	8	1	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Джерела, види та інструменти влади	6	1	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Лідерство як груповий процес	6	1	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6

Тема 5. Імідж лідера.	8	1	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 6. Формування команд і робота в командах	8	1	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим розділом 1	42	6	6	-	-	30	39	2	-	-	-	37
Змістовий розділ 2. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ												
Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства	6	1	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 8. Довіра в колективі як основа ділового партнерства	8	1	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 9. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління	8	1	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 10. Форми гендерного впливу на партнерів по спілкуванню.	8	1	2	-	-	5	8	-	2	-	-	6
Тема 11. Організаційно-психологічні основи переговорного процесу	6	1	-	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 12. Презентація як інструмент формування спільності бачення у бізнесі	8	1	2	-	-	5	6	-	-	-	-	6
<i>Контрольна робота</i>	4	2	-	-	-	2	12	-	2	-	-	10
Разом за змістовим розділом 2	48	8	8	-	-	32	51	2	4	-	-	47
Усього годин	90	14	14	-	-	62	90	2	4	-	-	84

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Проблема лідерства у підприємницькій діяльності	1
2.	Тема 2. Теорії лідерства	1
3.	Тема 3. Джерела, види та інструменти влади	1
4.	Тема 4. Лідерство як груповий процес	1
5.	Тема 5. Імідж лідера.	1
6.	Тема 6. Формування команд і робота в командах	1
7.	Тема 7. Сутність та форми ділового партнерства	1
8.	Тема 8. Довіра в колективі як основа ділового партнерства	1
9.	Тема 9. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління	1
10.	Тема 10. Форми гендерного впливу на партнерів по спілкуванню.	1
11.	Тема 11. Організаційно-психологічні основи переговорного процесу	1
12.	Тема 12. Презентація як інструмент формування спільності бачення у бізнесі	1
13.	<i>Контрольна робота</i>	2
Разом:		14

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теорії лідерства	2
2.	Імідж лідера.	2

3.	Формування команд і робота в командах	2
4.	Довіра в колективі як основа ділового партнерства	2
5.	Комунікаційний процес в організації та ефективність управління	2
6.	Форми гендерного впливу на партнерів по спілкуванню.	2
7.	Презентація як інструмент формування спільності бачення у бізнесі	2
Разом:		14

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Проблема лідерства у підприємницькій діяльності	5
2.	Теорії лідерства	5
3.	Джерела, види та інструменти влади	5
4.	Лідерство як груповий процес	5
5.	Імідж лідера.	5
6.	Формування команд і робота в командах	5
7.	Сутність та форми ділового партнерства	5
8.	Довіра в колективі як основа ділового партнерства	5
9.	Комунікаційний процес в організації та ефективність управління	5
10.	Форми гендерного впливу на партнерів по спілкуванню.	5
11.	Організаційно-психологічні основи переговорного процесу	5
12.	Презентація як інструмент формування спільності бачення у бізнесі	5
13.	<i>Контрольна робота</i>	2
Разом:		62

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Призначення самостійної роботи студентів є поглиблення та розширення розуміння змісту теоретичних положень дисципліни, збільшення й урізноманітнення числа навиків, вмінь виконання конкретних розрахунків, обґрунтувань, що пов'язано з функціями менеджера.

Самостійна робота студентів в межах, визначених тематичним планом дисципліни, проводиться у наступних формах:

- опрацювання основних тем курсу на основі лекційного матеріалу;
- самостійне вивчення окремих питань та тем відповідно до рекомендованої учбово-методичної літератури;
- підготовка доповідей і виступів на семінарських заняттях, самостійний пошук додаткових інформаційно-довідкових джерел з метою посилення відповідної аргументації;
- підготовка до різних форм поточного контролю, контрольних робіт, тестових завдань тощо.

За власним бажанням та вибором студента додатково, з метою отримання додаткових балів, він може виконати реферат на одну із тем, запропонованих викладачем, або запропонувати та погодити з викладачем власну тему.

Теми рефератів:

1. Охарактеризувати основні чинники, що впливають на формування іміджу.
2. Дати характеристику етнопсихологічних основ іміджу.
3. Проаналізувати типи іміджів.
4. Визначити основні принципи "імідж-маркетингу".
5. Дати оцінку феномену іміджу в історії й культурі.
6. Проаналізувати психологію сприйняття прямої і непрямой іміджеутворюючої інформації.
7. Визначити ознаки іміджу: позитивний та негативний.
8. Охарактеризувати основні етапи побудови іміджу лідера.
9. Визначити чинники, що впливають на формування іміджу організації, людини, товару: основні ознаки, особливості та структура.
10. Охарактеризувати інструментарії особистого контакту в різних типах іміджу.
11. Охарактеризувати іміджеві акції організації та інформаційний матеріали.
12. Порівняти поняття іміджу й репутації організації.
13. Показати роль філософії організації в створенні її іміджу.
14. Феномен лідерства та харизма особистісного іміджу.
15. Проаналізувати формування і просування іміджу особистості у політиці/бізнесі/культурі.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні і наочні використовуються під час лекцій та інструктажів, практичні при проведенні практичних робіт. Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація. Під час проведення практичних занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Проведення проміжних тестів.

4. Проведення поточного контролю.
5. Проведення підсумкового заліку.

10. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

11. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Імідж лідера. Гендерні особливості» здійснюється в балах відповідно до табл.11.1. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 11.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни

Розділ I													Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Поточне тестування та самостійна робота														
Змістовий розділ 1						Змістовий розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	KP		
-	7	-	-	7	7	-	7	7	7	-	7	11	40	100

*T1, T2, ..., T12 – теми занять

**KP – контрольна робота

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах: усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань; перевірки правильності розв'язання практичних задач; експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі **заліку**. Максимальна кількість балів, яку можна отримати на заліку складає **40** балів (див. табл. 11.2).

**Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі
з навчальної дисципліни**

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

– неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус 2 бали);

– неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус 4 бали).

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 11.3).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D		
60-65	E	задовільно	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до заліку, завдання для перевірки практичних навичок під час заліку.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Сопівник Р.В., Сопівник І.В., Варивода Н.А. Лідерологія: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2018. - 488 с.
2. Алекперов А. Формула лідерства. / А. Алекперов – К.: Издательский дом Дмитрия Бураго, 2016. – 144 с.
3. Гузар О., Покотило К. Емоційне лідерство керівника загальноосвітнього навчального закладу: навчальний посібник / О. Гузар, Покотило К. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. – 40 с.
4. Джон Масквел. Розвину лідера в собі / пер. з англ. Н. Гербіш. – Брайт Букс, 2017. – 184 с.
5. Лідерство: навч. посібн. / Сергєєва Л.М., Кондратьєва В.П., Хромей М.Я.; за наук. ред. Л.М.Сергєєвої. – Івано-Франківськ. «ЛілеяНВ», 2015. – 296 с.
6. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник/ О.Г.Романовський, Т.В.Гура, А.Є.Книш, В. Бондаренко – Харків, 2017 р. – 100с.

Допоміжна:

1. Калашнікова С. А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А.Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. — 380 с.
2. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб / О.О.Нестуля, С.І.Нестуля, В.В.Карманенко. – К.: Знання, 2013. – 287 с.
3. Розвиток лідерства / Л.Бізо, І.Ібрагімова, О.Кікоть, Є.Барань, Т.Федорів ; за заг. ред. І.Ібрагімової. — К.: Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. – 400 с.
4. Скібіцька Л.І. Лідерство та стиль роботи менеджера: навч. посіб. / К.: Центр учбової літератури, 2009. - 192 с.
5. Королько В.Г. Паблик рілейшнз. Наукові основи, методика, практика. – К.: Видавничий дім — Скарби, 2001. – 400 с.

6. Тихомирова Є.Б. Зв'язки з громадськістю. Навчальний посібник.- К., 2001. – 365 с.
7. Куліш А.П. Практика ПР по-українському. – К., 2005. – 290 с.
8. Дороніна М.С. Культура ділового спілкування і партнерства: навчальний посібник / М. С. Дороніна, А. В. Доронін. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 204 с.
9. Гоулман Д. Емоціональне лідерство: Искусство управління людьми на основі емоціонального інтелекту / Дзніел Гоулман, Ричард Бояцис, Энни Макки; Пер. с англ. – М.: Альпіна Бізнес Букс, 2005. – 301 с.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Сайт безкоштовних електронних підручників онлайн // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com>.
2. Сайт електронної бібліотеки підручників // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua>.
3. Гандапас Р. Харизма лідера в бізнесі // Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.veda.od.ua/gandapas_harizma.
4. Гендерні аспекти лідерства // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/25343>.
5. Лідерство як невід'ємна складова ефективного менеджменту // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://ves.pstu.edu/article/view/134214>
6. Основні компетенції лідерства // Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.psagency-agencefp.gc.ca/leadership/klc-ccl/information_kits_e.asp.